gemeente Eersel

Bestuursopdracht energieopwekkende en geluidwerende voorziening langs de A67

Opgesteld door: **T. Sommers (Royal HaskoningDHV)**
D. van Daal (Royal HaskoningDHV)
Status: **4e concept**
Datum: **25 mei 2021**

Versiebeheer		
Versie	Datum	Korte beschrijving aanpassing
1	14-05-2021	
2	21-05-2021	Wijzigingen projectteam gemeente doorgevoerd
3	25-05-2021	Wijzigingen projectteam gemeente doorgevoerd
4	26-05-2021	Wijzigingen projectteam gemeente doorgevoerd

Bestuurlijk opdrachtgever: Léon Kox (portefeuillehouder Voorziening A67)
Ambtelijk opdrachtgever: Nicole Geerars (afdelingshoofd Ontwikkeling)
Opdrachtnemer: Jeroen Weekers (teamcoördinator Duurzaamheid & innovatie)
Gedelegeerd projectleider: Bart Aarts

Inhoud

Versiebeheer 2
Inhoud 3
1. Inleiding 4
1.1 Aanleiding 4
1.2 Waarom een bestuursopdracht? 4
1.3 Voorgaande besluitvorming 4
1.4 Documenten 4
1.5 Leeswijzer 4
2 Projectbeschrijving 5
2.1 Doelstelling en resultaat 5
2.2 Uitgangspunten 6
2.3 Afbakening 7
3 Projectbeheersing 9
3.1 Budget 9
3.2 Organisatie 9
4 Aanpak en fasering 10
4.1 Bestuursopdracht 10
4.3 Scenario's 10
4.4 Business case en uitvoeringstrategie 11
5 Participatie en communicatie 12

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Op 15 december 2020 heeft de raad het 'Beleid grootschalige zonne-energie gemeente Eersel 2020-2030' vastgesteld. De opwekkingsopgave tot 2030 voor gemeente Eersel is hiermee vastgesteld op 0,055 TWh. Het college van B&W heeft opdracht gekregen ervoor te zorgen dat de opwekkingsopgave (mede) wordt ingevuld door middel van een energieopwekkende en geluidwerende voorziening langs de A67.

De bewoners van buurtschap de Hees, Steensel en Oeienbosch zijn een petitie gestart "Stop geluidsoverlast van de A67 in Eersel en Steensel". Ook vanuit Duizel is er een brief ontvangen. Hoewel er langs de A67 geen sprake is van een overschrijding van de wettelijk toegestane geluidproductie evaren bewoners toch geluidoverlast, met name in de kernen/gehuchten De Hees, Duizel en Oeienbosch. Vanuit de gemeente is de wens om deze overlast terug te dringen.

De opwekkingsopgave in combinatie met de wens tot geluidsreductie heeft geleid tot het idee van een energieopwekkende en geluidwerende voorziening langs de A67. De opdracht is om eind 2021 te komen tot **een gedragen voorstel over hoe deze voorziening kan worden ontwikkeld.** Gezien het moment van vaststellen van de bestuursopdracht en de omvang van opdracht is eind 2021 niet haalbaar en zal de besluitvorming begin 2022 plaatsvinden.

1.2 Waarom een bestuursopdracht?

Met de voorliggende bestuursopdracht concretiseert de gemeenteraad de opdracht aan het college van B&W voor de uitvoering van een onderzoek naar de 'energieopwekkende en geluidwerende voorzieningen langs de A67' om tot dat gedragen voorstel te komen. De gemeenteraad geeft hiermee kaders vooraf ten aanzien van het onderzoek. De gemeenteraad maakt met deze bestuursopdracht duidelijke keuzes over de scope van het onderzoek. Op deze manier kan de gemeentelijke organisatie doelgericht aan de slag op basis van heldere verwachtingen.

1.3 Voorgaande besluitvorming

Onderstaande voorgaande besluitvorming is van toepassing op de bestuursopdracht:

- Beleid grootschalige zonne-energie gemeente Eersel 2020-2030
- Begroting 2021
- Motie 4 d.d. 25 augustus 2020

1.4 Documenten

In aanvulling op geldende wet- en regelgeving, zijn de onderstaande documenten van belang voor uitvoering van de bestuursopdracht:

- Nationale klimaatdoelen in Klimaatwet en Klimaatakkoord
- Geluidregister (interactieve kaart van rijkswaterstaat waarop actuele informatie rond referentiepunten en bijbehorende geluidproductieplafonds worden weergegeven
- Omgevingsverordening Noord-Brabant
- Concept RES 1.0 Metropoolregio Eindhoven
- PlanMER grootschalige zon en wind Regionale Energiestrategie (RES) Metropoolregio.
- Duurzaamheidsbeleid gemeente Eersel 2017-2025
- Omgevingsvisie 1.0 en addendum Omgevingsvisie 1.0 omgevingsfonds en duurzaamheidsfonds

1.5 Leeswijzer

De bestuursopdracht start in hoofdstuk 2 met de beschrijving van het project, de doelstelling, het gewenste resultaat en de afbakening. In hoofdstuk 3 beschrijven we de aspecten voor de procesbeheersing voor de uitvoering van de bestuursopdracht. De aanpak en fasering van het onderzoek is beschreven in hoofdstuk 4 en de participatie en communicatie in hoofdstuk 5.

2 Projectbeschrijving

In dit hoofdstuk zijn de doelen, resultaten en de afbakening van de bestuursopdracht beschreven.

2.1 Doelstelling en resultaat

De doelstelling is het realiseren van een energieopwekkende en geluidwerende voorziening langs de A67. Hiermee beoogt de bestuursopdracht invulling te geven aan twee doelen:

1. Een zo groot mogelijke bijdrage leveren aan de totale energieopwekkingsopgave van gemeente Eersel van 0,055TWh in 2030
2. Het terugdringen van geluidsoverlast die door bewoners in de kernen langs de A67 wordt ervaren

Ten aanzien van de twee doelen worden zogeheten koppelkansen onderzocht. Dit zijn lopende projecten of doelen die kunnen worden gekoppeld aan de energieopwekkende- en geluidwerende voorziening. De koppelkansen zijn geen doel op zich, maar kunnen bijdragen aan het realiseren van de twee doelen met bijbehorende business case. Voorbeelden van koppelkansen zijn de Mobiliteitshub, recreatieve functies en energieopslag.

Om invulling te geven aan deze twee doelen wordt een onderzoek uitgevoerd. Uit het onderzoek moet blijken op welke manier een voorziening langs de A67 het beste kan worden gerealiseerd en wat daarvoor nodig is. In de onderstaande tabel zijn de verschillende aspecten aangegeven die in elk geval onderzocht moeten worden. Ook is hierbij in de tabel de ambitie aangegeven ten aanzien van het minimale resultaat en het gewenste optimale resultaat.

Aspect	Minimale resultaat	Optimale resultaat.
Energieopwekking	Minimum 2 ha. zonne-energie op een aansluitpunt.[1]	Een zo groot als mogelijke bijdrage leveren aan de 0,055 TWh
Geluidsreductie	Afname van ten minste 3dB voor meerdere woningen.[2]	Afname van tenminste 3 dB voor een groot aantal woningen.
Koppelkansen	n.v.t.	Mogelijkheid tot benutten verschillende koppelkansen, zoals recreatie, biodiversiteit, fijnstof afvangen, etc.
Ruimtelijke inpassing	Niet in strijd met een goede ruimtelijke ordening en negatieve effecten op het landschap worden zoveel mogelijk beperkt.	Landschappelijke kwaliteitsverbetering en bijdrage aan andere ruimtelijke doelen.
Technische haalbaarheid	Technisch mogelijk om te realiseren tegen acceptabele kosten en voor 2030.	Technisch mogelijk te realiseren tegen de laagst mogelijke kosten en voor 2026.
Meerwaarde en draagvlak	Belanghebbenden kunnen participeren in het proces en mogelijkheden tot financiële participatie t.a.v. zonne-energie.	Eigenaarschap inwoners voor een (groot deel) van de uiteindelijke uitvoering het project.
Business case	Positieve business case en projecteigenaar, waar nodig door subsidiering, of andere vormen van publieke (mede)financiering.	Positieve business case en project eigenaar voor de uitvoering, zonder aanvullende publieke financiering (buiten SDE++ subsidie).

[1] Minimaal nodig om mee te tellen als grootschalige opwekking/ bijdrage in het kader van de RES.
[2] Voor een (voor het menselijk oor) merkbare afname van de geluidbelasting moet deze met tenmiste 3 dB afnemen ten opzichte van de bestaande situatie.

2.2 Uitgangspunten

Bij het uitvoeren van de bestuursopdracht c.q. het onderzoek worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Energieopwekking en geluidsreductie zijn bepalend voor de uiteindelijk uit te werken scenario's waarbij het realiseren van de grootst mogelijke opwekking van energie de 1e prioriteit heeft. Deze opgave volgt namelijk uit het vastgesteld beleid grootschalige zonne-energie voor de gemeente Eersel. Omdat er geen overschrijding is van de wettelijk toegestane geluidproductie heeft het realiseren van geluidsreductie prioriteit 2.
- De focus op energieopwekking en geluidproductie laat onverlet dat ook koppelkansen in beeld worden gebracht. Er wordt in elk geval afstemming gezocht met de volgende projecten, die (potentieel) een relatie hebben met het onderzoek:
    - De toepassing van Olifantsgras, bamboe of vergelijkbare vegetatie voor het tegengaan van geluid en/of afvangen van fijnstof
    - Het onderzoek naar de Regionale Mobiliteitshub in de Kempen
    - Recreatieve ontwikkelingen zoals wandelroutes
    - Kunstroute 't Groene Lint
    - Overige projecten in of nabij het onderzoeksgebied

  Uiteindelijk blijven energieopwekking en geluidreductie altijd bepalend voor de uit te werken scenario's.
- Het is de verwachting dat er niet één oplossing is voor het hele traject van de A67. Het onderzoek is dan ook gericht op verschillende bouwstenen. Er is een wens om kansen voor 'quick wins' in beeld te brengen
- Het onderzoek is er niet op gericht om met volledige zekerheid gedetailleerde uitspraken te kunnen doen, maar wel om voldoende inzicht te geven voor besluitvorming over het vervolg
- Het beschrijven van een uitvoeringstrategie op hoofdlijnen maakt onderdeel uit van het onderzoek. Dit wordt verder uitgewerkt in hoofdstuk 4.

2.3 Afbakening

Plangebied
Het te onderzoeken gebied betreft de A67 zone zoals aangewezen in het Beleid grootschalige zonne-energie gemeente Eersel 2020-2030.

Binnen het bereik van het onderzoek vallen:

- Identificeren en beschrijven van de 'bouwstenen' voor geluid en/of zon, zoals zonnegeluidscherm, geluidswal, grondgebonden panelen
- Analyse projectgebied: ruimtelijke en technische mogelijkheden, grondeigendom, (koppel)kansen en belemmeringen
- Consulteren van de stakeholders (zie hoofdstuk 5)
- Uitwerken van één of meerdere scenario's (combinatie/ gebiedsgerichte uitwerking van de bouwstenen)
- Globale inschatting van de kosten en mogelijkheid business case
- Uitvoeringstrategie afstemming met het project Meetnet Eersel, dat ook meetpunten heeft in de omgeving van de A67

Niet binnen het bereik van het onderzoek vallen:

- Onderzoek zon-op-dakn en zon-op-water. Voor zon-op-dak loopt een apart programma, met als doel om op de daken opgewekte energie in te zetten voor de woning of het bedrijf waar de energie wordt opgewekt
- Gedetailleerde (technische) ontwerpen en calculaties
- Milieuonderzoek (waaronder bodemonderzoek en stikstofberekeningen) en veldonderzoek
- Nieuwe meetpunten/geluidsmetingen

Onderzoeksmethoden:

- Voor de geluidreductie van 3 dB worden de wettelijke rekenmethodes voor de cumulatieve geluidsbelasting gebruikt. Dit betekent dat ook rekening wordt gehouden met andere bronnen dan de A67
- Voor de overige aspecten is er sprake van kwalitatief onderzoek op basis van kengetallen, bureaustudie, veldbezoek, input van de stakeholders (interviews en werksessies) en expert-judgement van terzake deskundige adviseurs

3 Projectbeheersing

3.1 Budget

Er is een reservering opgenomen in de begroting van € 90.000,- waaruit de voorbereidingen (o.a. formuleren van de voorliggende bestuursopdracht) en het onderzoek wordt betaald.

NB: deze investering heeft betrekking op de uitvoering van het onderzoek.
De investering die gepaard gaat met de realisatie van een geluidwerende en energieopwekkende voorzieningen wordt (op hoofdlijnen) in beeld gebracht in het onderzoek, maar is grotendeels nog niet opgenomen in de begroting.

3.2 Organisatie

De projectorganisatie is als volgt:

- **De opdrachtgever** van de bestuursopdracht is de: Gemeenteraad van Eersel
- **De bestuurlijk opdrachtgever** (bo) legt verantwoording of aan de gemeenteraad en geeft opdracht aan de ambtelijke organisatie. De bo is het college van B&W vertegenwoordigd door wethouder Kox
- **De ambtelijke opdrachtgever** (ao) is mevr. Geerars. De ao is de schakel tussen bo en de on
- **De opdrachtnemer** (on) is dhr. Weekers. De on is ambtelijk verantwoordelijk voor de uitvoering van de bestuursopdracht en stuurt de (gedelegeerd) projectleider aan
- **Het projectteam** (pt) onder leiding van gedelegeerd projectleider dhr. Aarts is belast met de uitvoering van het onderzoek. Het projectteam kent verder de volgende leden:
    - dhr. Kwant (teamcoördinator Uitvoering & beheer)
    - dhr. Joosten (beleidsmedewerker Ruimte)
    - dhr. Bierens (teamcoördinator Vastgoed)
    - dhr. Van der Heijkant (projectleider Regionale Mobiliteitshub)
    - mevr. Wouters (medewerker Dorpsparticipatie)
    - mevr. Van Bussel (communicatieadviseur)
    - dhr. Van den Corput (stagiair Duurzaamheid)

Het mandaat voor eventuele wijzigingen ten aanzien van de uitvoering van het onderzoek ligt bij de bo, ao en on. De raad wordt hierover geinformeerd middels een raadsinformatiebrief.

4 Aanpak en fasering

Het onderzoek kent een gefaseerde aanpak, zoals weergegeven in de onderstaande tabel en toegelicht in §4.1 t/m 4.4

Fasen	Planning	Mijlpaal
Fase 0: Bestuursopdracht	13 juli 2021	Vaststellen voorliggende bestuursopdracht.
Fase 1: Analyse en bouwstenen	juli-okt 2021	De bouwstenen en het gebied zijn in kaart gebracht.
Fase 2: Scenario's	okt-nov 2021	Keuze voorkeurscenario door bo, ao, en on op voorstel van projectteam.
Fase 3: Business case en uitvoeringstrategie	dec 2021-jan 2022	Besluitvorming febr/mrt 2022 (2e raadsvergadering van 2022)

4.1 Bestuursopdracht

Een themabijeenkomst met de gemeenteraad op 25 februari 2021 en een bijeenkomst met de dorpsraden op 6 mei 2021 hebben aan de basis gestaan voor het formuleren van de eerste concept bestuursopdracht. De concept bestuursopdracht is vervolgens op 1 juni 2021 met een adviesvraag voorgelegd aan de dorpsraden en besproken in de raadscommissie van 29 juni 2021.

4.2 Analyse en bouwstenen

Het plangebied wordt geanalyseerd in deze fase. De analyse heeft betrekking op verschillende onderwerpen die relevant zijn voor de manier waarop een voorziening kan worden gerealiseerd: het landschap en ruimtelijk beleid, koppelkansen, eigendomssituatie, planologische beperkingen, leidingen, vrijwaringszones, etc. Voor deze onderwerpen worden de relevante stakeholders betrokken. Een overzicht van de stakeholders en de wijze waarop zij betrokken worden is nader omschreven in hoofdstuk 5.

Eén van de wensen die al bekend zijn is de wens vanuit provincie om de vrijwaringszone A67 mogelijk te gebruiken voor een extra rijstrook. Onderdeel van de analyse is de waarschijnlijkheid van deze ontwikkeling te onderzoeken.

Daarnaast worden de bouwstenen in beeld gebracht van de mogelijke maatregelen, zoals een geluidswal inclusief zonnepanelen en een geluidsscherm inclusief zonnepanelen. Voor de bouwstenen worden 'factsheets' opgesteld met de effecten, voorbeelden en de globale kosten.

Producten: analysekaarten, bouwstenen beschreven inclusief effecten en globale kosten.

4.3 Scenario's

Op basis van de analyse en de bouwstenen worden 2 à 3 scenario's opgesteld voor de ontwikkeling van voorzieningen. De scenario's worden beoordeeld aan de hand van het beoogde resultaat, zoals beschreven in § 2.1. Op basis hiervan wordt een voorkeursscenario gekozen en uitgewerkt. Dit kan ook een combinatie van scenario's zijn, waarvoor we per locatie langs de A67 kijken naar maximaal te behalen resultaat.

Producten: beschrijving en visualisaties van de scenario's, en de afweging van de scenario's (matrix), globale kosteninschatting voorkeursscenario.

4.4 Business case en uitvoeringstrategie

Op basis van de globale inschatting van de kosten van het voorkeursscenario wordt een mogelijke business case beschreven. De gemeenteraad wenst een actieve rol van de gemeente om het project mogelijk te maken, maar ziet vooralsnog geen rol in financiering. Om deze reden worden ook marktpartijen en andere overheden geconsulteerd ten aanzien van hun mogelijke rol en randvoorwaarden voor een business case en uitvoering (wie heeft welk rol en verantwoordelijkheid?). De rollen, doelen, middelen en verantwoordelijkheden van de stakeholders, mogelijke samenwerkingsconstructie en de doorkijk naar de vervolgstappen worden beschreven in een uitvoeringsstrategie.

Product: beschrijving business case inclusief uitvoeringsstrategie op hoofdlijnen.

5 Participatie en communicatie

Participatie is een belangrijk onderdeel van het onderzoek met als doel om in een zo vroeg mogelijk stadium alle belangen, perspectieven en ideeën in beeld te brengen om zo de kwaliteit van het onderzoek en de besluitvorming te vergroten. Er wordt gestreefd naar een zo groot mogelijk draagvlak onder de belanghebbenden bij de uitkomsten van het onderzoek en voor het vervolg.

Draagvlak voor deze bestuursopdracht is een eerste belangrijke stap in dit proces. De volgende uitgangspunten worden hierbij gehanteerd:

- participatie vindt plaats in elke fase van het onderzoek en is navolgbaar, doordat de website van het onderzoek periodiek wordt bijgewerkt/de resultaten inzichtelijk worden gemaakt.
- het participatieniveau is hoofdzakelijk raadplegen/consulteren.
- de gemeenteraad wordt op de hoogte gehouden via raadsinformatiebrieven. Indien duidelijk is dat aanvullingen of aanscherpingen van de bestuursopdracht nodig zijn dan wordt de gemeenteraad daar onverkort over geïnformeerd. Indien de raad dit wenst, is het ook mogelijk om tussentijds een werkbijeenkomst te organiseren.

Het exacte participatiedoel en de bijbehorende communicatiemiddelen verschillen per stakeholder, zoals weergegeven in de onderstaande tabellen.

No.	Belanghebbende	Invloed en belang: 1: groot / groot 2: groot / klein 3: klein / groot 4: klein / klein	Participatieniveau: 1: (mee)beslissen 2: coproduceren 3: raadplegen 4: informeren	Belang stakeholder/ onderwerp	Doel participatie
1	Projecteigenaar	1	3	Rendement (financieel en/of maatschappelijk)	Identificeren mogelijke project eigenaar(s)
2	Gemeenteraad Eersel	1	1	Bijdrage aan beleidsdoelen en maatschappelijke meerwaarde	Uitvoering motie en besluitvorming vervolg
3	Dorpsraden Steensel, Duizel, Knegsel en werkgroep De Hees	1	3	Verminderen geluidsoverlast, bevorderen duurzaamheid, landschapsinpassing (groene buffer), verbeteren recreatieve routes	Alle ideeën, perspectieven en belangen in beeld brengen en meenemen in het onderzoek
4	Rijkswaterstaat	2	3	Wegbeheer, veiligheid, verduurzaming eigen organisatie	Kansen en randvoorwaarden/ belemmeringen in beeld brengen
5	Grondeigenaar(s)/ bewoners/bedrijven binnen onderzoeksgebied.	2	2,3	Rendement (financieel en/of maatschappelijk)	Inzicht in kansen en (rand)voorwaarden
6	Dorpsraden en bewoners overig	3,4	3,4	Divers	Alle ideeën, perspectieven en belangen in beeld brengen en meenemen in het onderzoek
7	Waterschap	4	3	Effecten waterhuishouding, klimaatadaptatie	Input voor onderzoek

8	Provincie	2	3	Goede ruimtelijke ordening i.r.t. provinciale belangen	Eventuele randvoorwaarden in beeld brengen
9	Gemeente Bladel	4	2,3	Energietransitie	kansen en randvoorwaarden in beeld brengen
10	Gemeente Veldhoven	4	2,3	Energietransitie	PM
11	Regio	4	3,4	mobiliteitsHUB (POHO MRE) en energietransitie (POHO Energietransitie)	Kansen en randvoorwaarden/ belemmeringen in beeld brengen
12	Kempenenergie	4	3, 4	Energietransitie	Onderzoek naar rol in uitvoeringsfase
13	netbeheerder	4	3, 4	Aansluiting netwerk	Randvoorwaarden in beeld brengen

No.	Belanghebbende	Communicatiemiddel	Communicatiemomenten
1	Projecteigenaar	Markconsultatie	november
2	Gemeenteraad Eersel	Raadsinformatiebrief	Periodiek en bij afwijkingen
3	Dorpsraden Steensel, Duizel en werkgroep De Hees	Persoonlijk, mail en telefonisch, vragenuurtje	3x (na elke fase)
4	Rijkswaterstaat	Persoonlijk via interview, en website	1x juli/augustus
5	Grondeigenaar(s)/bewoners/bedrijven binnen onderzoeksgebied.	Persoonlijk via interview, en website	1x juli/augustus
6	Dorpsraden en bewoners overig	Lokale nieuwsmedia en social media (gemeente), website	1x na besluitvorming gemeente
7	Waterschap	Persoonlijk via interview, en website	1x juli/augustus
8	Provincie	Persoonlijk via interview, en website	1x juli/augustus
9	Gemeente Bladel	gesprek	1x juli/augustus
10	Gemeente Veldhoven	gesprek	1x juli/augustus
11	Regio	Persoonlijk via interview, en website	1x juli/augustus
12	Kempenenergie	Persoonlijk via interview, en website	1x juli/augustus
13	netbeheerder	Persoonlijk via interview, en website	1x juli/augustus